

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Щерьо Стефанов Ножаров

доцент по ПН 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (микроикономика, макроикономика, икономическа политика и устойчиво развитие) в УНСС, доктор по ПН 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия“-УНСС
(име, презиме, фамилия – академична длъжност в научна организация, научна степен)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „*Финанси, застраховане и осигуряване*“

Автор: *Еркан Алили, докторант на самостоятелна подготовка*

Тема: „RELATIONSHIP BETWEEN MARKETING AND FINANCE IN CURRENT TECHNOLOGICAL SOLUTIONS USED IN BUSINESS MANAGEMENT“

Научен ръководител: *доц. д-р Джеймс Йоловски, ВУЗФ*

(име, презиме, фамилия – академична длъжност в научна организация, научна степен)

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 697 от 16.12.2024г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси чл.-кор. проф. д.ю.н. Борис Велчев съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „RELATIONSHIP BETWEEN MARKETING AND FINANCE IN CURRENT TECHNOLOGICAL SOLUTIONS USED IN BUSINESS MANAGEMENT“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Предадените от Еркан Алили материали включват документи по представен опис:

Екземпляр от дисертационен труд, автореферат, попълнена карта за изпълнение на минималните национални изисквания за научна степен „Доктор“, справка за приносите на дисертационния труд, списък с публикации на докторанта, резюме на научни публикации на докторанта, автобиография.

Докторанта е приложил: основен дисертационен труд, три статии - публикувани в не-реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни то-мове.

2. Кратки биографични данни за докторанта

- От 2013 до момента е координатор в FON UNIVERSITY- SKOPJE
- От 2012-2013 е координатор в AMERIKAN KOLEGE
- От 2010-2013 е учител в Lale Language Shkoll
- От 2010-2013 е асистент в St. Kiril and Metody- Skopje

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем в научно-приложно отношение е висока. Темата за връзката между маркетинг и финанси става все по актуална в контекста на дигитална трансформация на глобалната икономика. Оптимизирането на тази връзка е възможност за конкурентно предимство за всяка фирма.

4. Познаване на проблема

Докторантът познава състоянието на проблема. Той има траен интерес по темата и е автор на научни публикации свързани с темата на дисертационния труд.

5. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение. Списъкът на използваната литература съдържа 127 заглавия. Основния текст се състои от 172 стр.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Основните постижения на дисертационния труд могат да се характеризират като **научно приложни** приноси.

Приемам два приноса:

- Докторската дисертация твърди, че предвид възможността за текущо методологично и технологично развитие, КРІ по отношение на маркетинга и финансите трябва да бъдат интегрирани, за да се осигури по-добра оценка на текущото състояние и перспективите в развитието на компанията. В много организации финансите и маркетингът са две различни бизнес области. Финансите помагат да се разпределят ресурси в подкрепа на целите на компанията, поддържайки баланс между разходи и приходи. Маркетингът свързва компанията с потребителите и как влияе върху създаването на печалба и нейния растеж и развитие. За да получи финансовите ресурси, които се инвестират в маркетинга, маркетингът трябва да изисква средства, които ще бъдат целесъобразни да бъдат изразходвани за постигане на растеж. услугите или продуктите, които са най-печеливши, и как клиентът консумира продукти или услуги, в кои региони е най-печеливш. Finance има уникална представа за клиенти, продукти или услуги. Той може да използва тези знания, за да помогне на търговците да създават по-целенасочени и печеливши кампании.
- Финансовият анализ на „Алкалоид” АД – Скопие, използван като казус, от една страна идентифицира добри практики за интегриране на финанси и маркетинг за подобряване на представянето на компанията. От друга страна, анализът очертава потенциални подходи за допълнително подобряване на това състояние на интеграция.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторанта е приложил: основен дисертационен труд, три статии - публикувани в не-реферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни то-мове:

- Alili, E. (2024). COLLABORATION BETWEEN MARKETING AND FINANCE IN BUSINESS COMPANIES. VUZF Review, 9(1), 28-42.
- Alili, E. (2023). The influence of finance on marketing in companies, Пари и култура, ISSN 2683-0965, бр. 4/2023, p. 96-114.

- Alili, E. (2024). The influence of marketing on finance in companies, ISSN 2534-9228, VUZF Review, vol. 9, number 2, 2024, p. 46-60.

Преценка: прави впечатление, че втората и третата публикации имат близка тематика.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Кандидата отговаря на минималните национални изисквания съобразно представените от него и обучаващото висше училище документи.

Направена е справка за изпълнение от кандидата на минималните национални изисквания за придобиване на научната степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

Авторът е приложил към автореферата декларация за оригиналност на дисертационния труд. Няма данни за внесени сигнали за плагиатство по време на процедурата или преди нея свързани с автора и неговия труд.

11. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата е добро. Същият е направен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

12. Критични забележки и препоръки

Първо, няма ясно структуриран литературен преглед по темата. Поради това са пропуснати важни публикации като източници. Например:

- Porto, R. B., & Robert Foxall, G. (2019). The Marketing Firm as a Metacontingency: Revealing the Mutual Relationships between Marketing and Finance. *Journal of Organizational Behavior Management*, 39(3–4), 115–144. <https://doi.org/10.1080/01608061.2019.1666774>

- De Ruyter, K., & Wetzels, M. (2000). The marketing–finance interface: A relational exchange perspective. *Journal of Business Research*, 50(2), 209-215. [https://doi.org/10.1016/S0148-2963\(99\)00034-X](https://doi.org/10.1016/S0148-2963(99)00034-X)
- Zinkhan, G.M. and Christian Zinkhan, F. (1997), "The Interface Between Marketing and Finance: Integrated Management in an Unstable World", *Managerial Finance*, Vol. 23 No. 10, pp. 3-21. <https://doi.org/10.1108/eb018648>

Второ, липсват собствени формули и графики.

Трето, въпреки, че контекста на съвременните технологични решения присъства в заглавието на дисертационния труд, в неговото съдържание той не е развит.

13. Лични впечатления

Работата е с обзорен характер. В нея са обобщени голям брой източници за връзката между финансите и маркетинга. Тя може да служи за подпомагане на учебния процес в областта на маркетинга.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Резултатите от изследването, представени в дисертационна работа са с приложен характер и могат да бъдат полезни като част от учебно помагало свързано с преподаването на маркетинг.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научно-приложни приноси, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **съответстват на** специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът Еркан Алили **притежава** теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.8. „Икономика“, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна** оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Ерман Алили в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. „Икономика“; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

3.1. 2025 г.

Рецензент: .....

Доц. д-р Щерьо Ножаров

(ак. дл. н. ст. име фамилия)